

 Wijzer in geldzaken

Wijzer in geldzaken

Zorgen over het pensioeninkomen

6 oktober 2011

Inhoudsopgave

1. Samenvatting
2. De pensioensituatie van Nederlanders
3. De situatie van gepensioneerden
4. Kennis en informatievoorziening
5. Kennis van het pensioenakkoord
6. Onderzoeksverantwoording

Wijzer in Geldzaken

Nederlanders en
pensioenvoorziening

Uitgevoerd door **Veldkamp**

Meer informatie:

Wijzer in geldzaken

Joost de Bree: 06 - 474 08 065

Henriëtte Raap-Scheele: 06 - 1830 4510

E: pers@wijzeringeldzaken.nl

W: www.wijzeringeldzaken.nl/pers

T: www.twitter.com/wijzeringeld

Achtergronden

Het doel van het onderzoek is het verkrijgen van inzicht in:

- Pensioensituatie van Nederlanders
- Pensioenkennis van Nederlanders
- Behoeftte aan pensioeninformatie
- Kennis over veranderingen in het pensioenstelsel

Samenvatting

Samenvatting (1/2)

In opdracht van Wijzer in Geldzaken heeft Veldkamp onderzoek uitgevoerd naar de manier waarop Nederlanders omgaan met hun pensioen. Deze pensioenvragen waren als eenmalige module onderdeel van de publieksmonitor, waarin de financiële situatie van Nederlanders in kaart wordt gebracht. Dit onderzoek is uitgevoerd bij een representatieve steekproef van 1.052 Nederlanders van 18 jaar en ouder in de periode van 1 tot en met 7 september 2011.

Tweederde houdt rekening met een lager pensioeninkomen

Uit het onderzoek blijkt dat tweederde van de Nederlanders verwacht dat het pensioeninkomen lager zal uitpakken dan wat nu in het vooruitzicht wordt gesteld. Dit betekent niet dat deze mensen zich ook allemaal zorgen maken over hun pensioeninkomen. Toch is dit bij een derde van de Nederlanders wel het geval. Men maakt zich meer zorgen naarmate men het pensioen dichterbij nadert. Ook zien we dat lager opgeleiden en mensen met een lager inkomen zich vaker zorgen maken over hun pensioen.

Uit de inkomenssituatie van gepensioneerden blijkt dat zorgen over het pensioeninkomen terecht kunnen zijn. Van hen geeft 21% aan dat het pensioeninkomen tegenvalt. Ruim een kwart geeft daarnaast aan dat het pensioeninkomen te weinig is om van te leven.

Begrijpelijke pensioeninformatie kan zorgen verminderen

Hoe goed zijn mensen op de hoogte van hun pensioensituatie en wat is hun oordeel over hun informatievoorziening? Eerst geven we enkele bevindingen weer:

- 52% van degenen die pensioeninkomen opbouwen, geeft aan voldoende kennis over pensioenen te hebben. Bij de andere helft is de kennis (naar eigen inschatting) matig tot onvoldoende.
- 53% heeft weleens nagedacht over de inkomsten en/of uitgaven na pensionering, 47% heeft hier nooit over nagedacht.
- 23% kijkt bewust naar het UPO en vraagt zich af of men straks voldoende pensioeninkomen heeft.
- 27% heeft de site [www.mijnpensioenoverzicht](http://www.mijnpensioenoverzicht.nl) bezocht.
- 50% begrijpt het UPO redelijk goed of volkomen, de andere 50% matig of helemaal niet
- 62% vindt dat ze voldoende geïnformeerd worden over het pensioen, slechts 14% vindt dit onvoldoende.
- 53% vindt zijn of haar pensioeninformatie begrijpelijk, 20% begrijpt de informatie niet goed.
- 49% vindt dat ze voldoende op de hoogte worden gehouden over manieren om het pensioen te verbeteren.

Samenvatting (2/2)

Wat is de relatie tussen kennis en informatie over pensioenen en de zorgen hierover? We zien dat de groep die zich veel zorgen maakt over het pensioeninkomen, een gemiddelde pensioen kennis heeft en vaak heeft nagedacht over de inkomsten en uitgaven na pensionering. Ook leest deze groep het UPO bovengemiddeld vaak. De inhoud van het UPO wordt echter slecht begrepen en men vindt dat men te weinig wordt geïnformeerd over manieren om het pensioen te verbeteren.

Weinig vertrouwen in het pensioenstelsel

De zorgen over het pensioeninkomen hebben ook te maken met het pensioenstelsel. Bij een kwart zijn de zorgen over het pensioeninkomen in de afgelopen 12 maanden toegenomen. Daarnaast blijkt dat de groep die weinig vertrouwen heeft in het pensioenstelsel, met 39% van de Nederlanders die pensioen opbouwen, groter is dan de groep die hier wel vertrouwen in heeft.

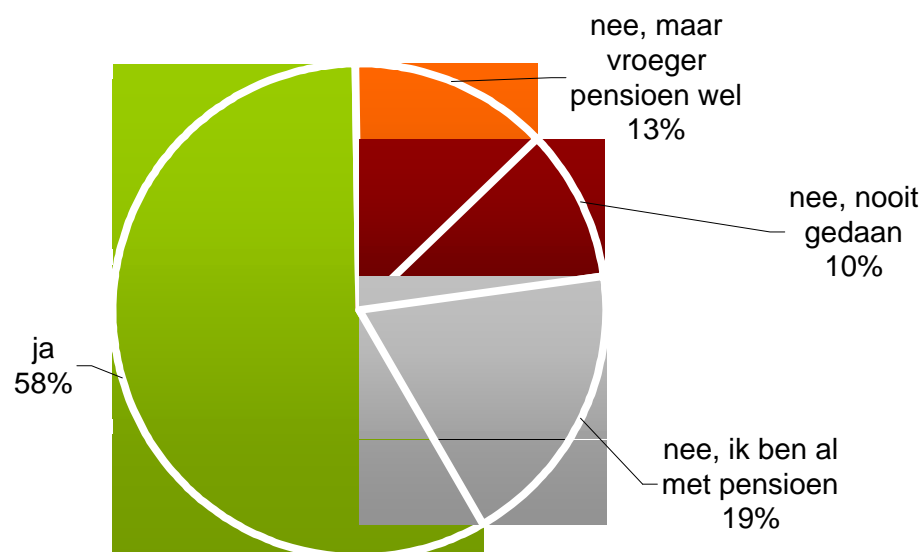
Van de Nederlanders (18+) zegt 46% (enigszins) te kunnen inschatten wat de gevolgen van het nieuwe pensioenakkoord zullen zijn voor de eigen situatie. Bijna 88% weet dat de AOW leeftijd in dit akkoord wordt verhoogd. Over de spaarloonregeling bestaat echter veel onduidelijkheid: 34% denkt dat die wordt afgeschaft, terwijl 19% denkt dat deze wordt vervangen door een andere regeling.

De pensioensituatie van Nederlanders

Bijna zes op de tien Nederlanders (18+) bouwen pensioen op via een werkgever

'Bouwt u momenteel pensioen op via een werkgever?' (n=1.052)

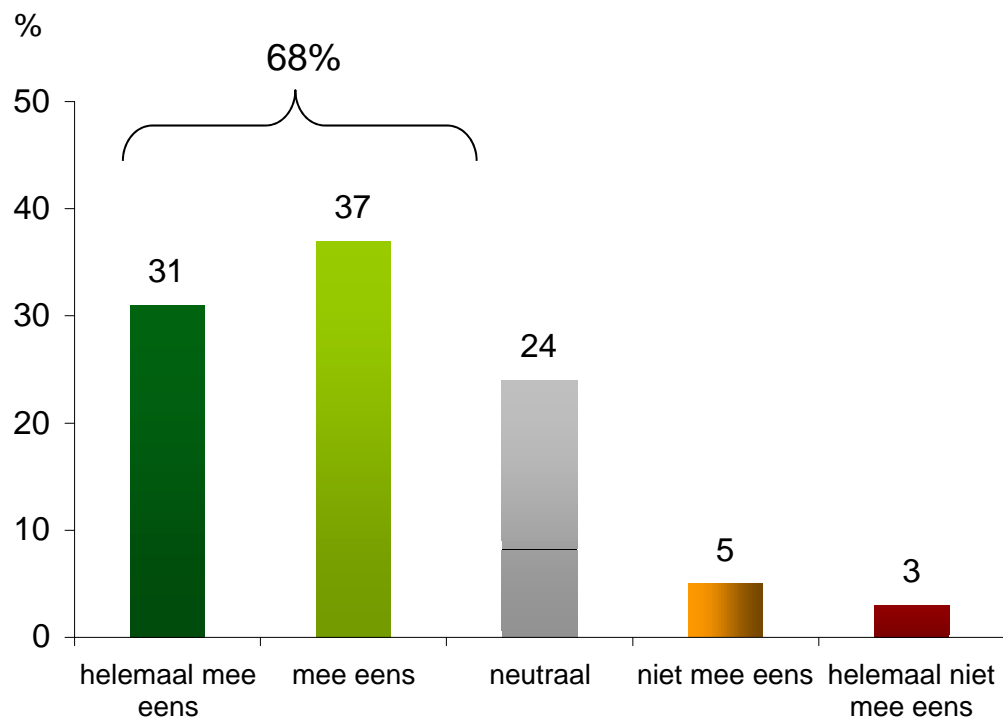
Op het moment dat een werkgever een pensioenregeling heeft, is deze verplicht om alle werknemers van 21 jaar en ouder daaraan te laten deelnemen.

verschillen

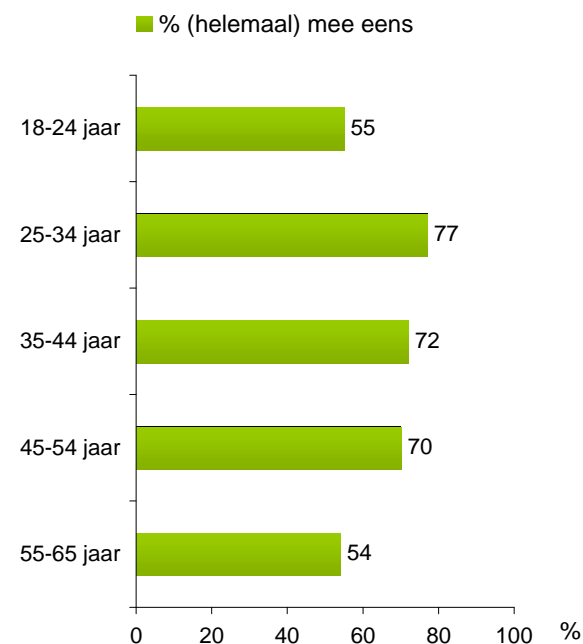
- Binnen de groep tussen 18 en 24 geven meer personen aan nooit pensioen opgebouwd te hebben (38%) dan binnen de andere leeftijdsgroepen
- Tussen 25 en 54 jaar bouwt 79% pensioen op via een werkgever

Ruim twee derde van de Nederlanders verwacht dat de pensioenuitkering lager zal uitpakken dan nu in het vooruitzicht wordt gesteld

'ik verwacht dat mijn pensioenuitkering lager zal uitpakken dan in het vooruitzicht wordt gesteld'
 (selectie: iedereen die via een werkgever pensioen opbouwt, n=612)

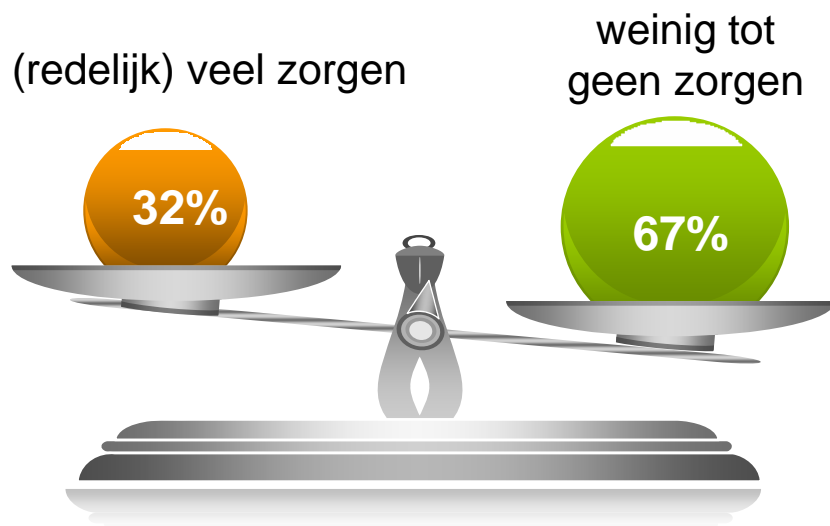

Van degenen tussen 25 en 54 jaar denkt een groter deel dat de uitkering lager zal uitpakken

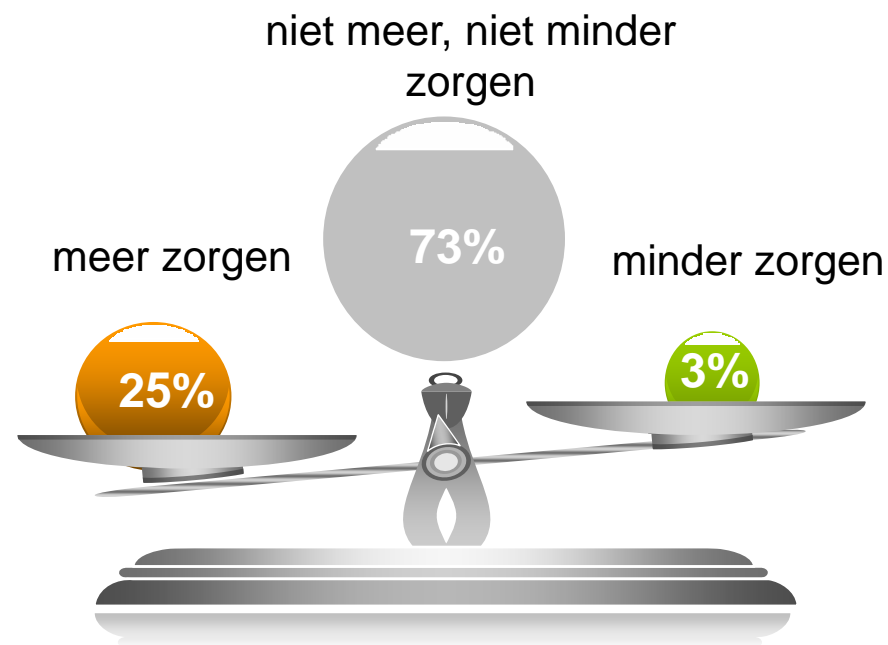

Een derde van de Nederlanders maakt zich zorgen over de hoogte van het toekomstig pensioen, een kwart is zich hier in het afgelopen jaar meer zorgen over gaan maken

In hoeverre maakt u zich zorgen of u na uw pensionering voldoende geld heeft om normaal van te leven? (selectie: iedereen die nog niet met pensioen is, n=854)

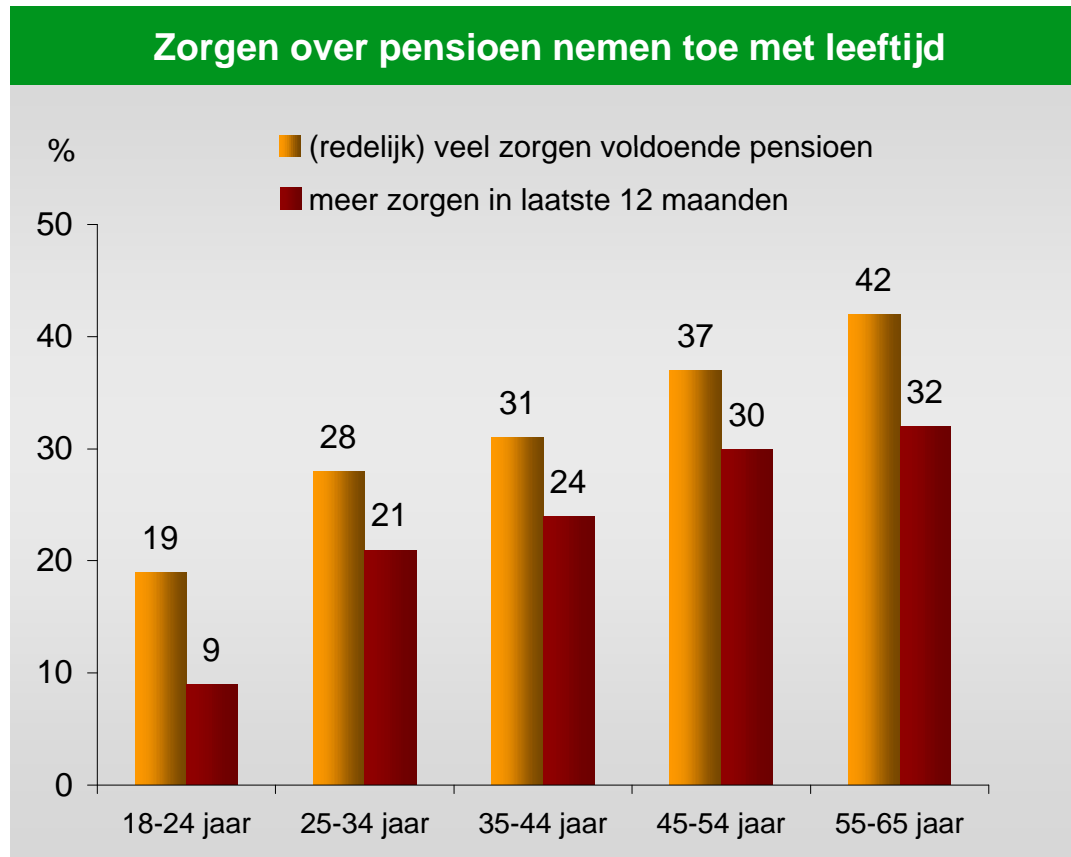

Bent u zich hierover in de afgelopen 12 maanden meer of minder zorgen over gaan maken? (selectie: iedereen die nog niet met pensioen is, n=854)

Hoe dichterbij de pensioenleeftijd, des te meer zorgen men zich gaat maken

(selectie: iedereen die nog niet met pensioen is, n=854)

verschillen

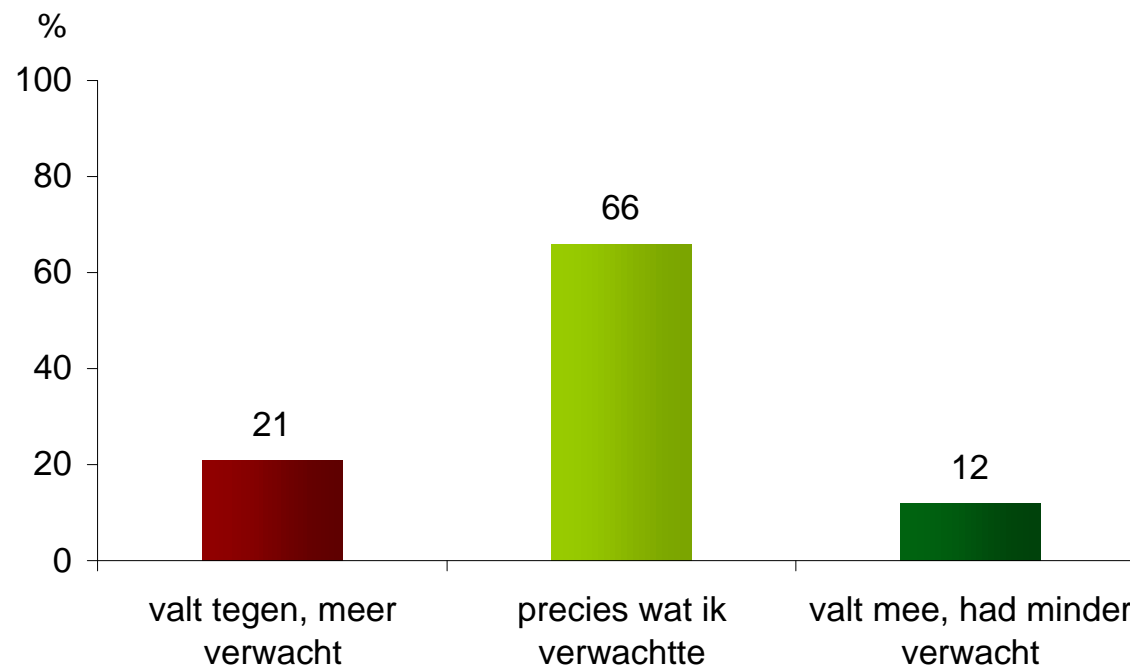
- Binnen de lager opgeleiden zien we meer mensen die zich zorgen maken over de hoogte van hun pensioen (38%) dan binnen de hoger opgeleiden (26%).
- Onder ouderen vinden we meer lager opgeleiden, maar binnen alle leeftijdsgroepen zien we hetzelfde opleidingseffect

**Zijn pensioenzorgen reëel?
De situatie van
gepensioneerden**

Voor een vijfde van de gepensioneerden valt de hoogte van het pensioen tegen

*In hoeverre valt de hoogte van uw pensioen (inclusief AOW) mee of tegen?
(selectie: gepensioneerden, n=198)*

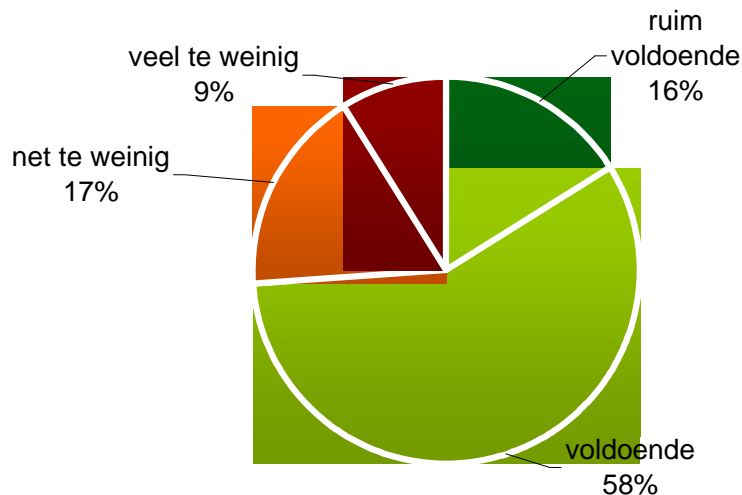

verschillen

- Binnen de groep gepensioneerden in het hogere inkomenssegment (meer dan €2.500 euro netto per maand) geven meer mensen aan dat de hoogte van het pensioen precies is wat men ervan verwachtte (82%) dan binnen de andere groepen gepensioneerden.

Voor een kwart van de gepensioneerden is het pensioen (inclusief AOW) te weinig om van te leven

In hoeverre is uw pensioen (inclusief AOW) voldoende om van te leven?
 (selectie: alle gepensioneerden:
 n=198)

Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe groter de groep waarbij het pensioen (ruim) voldoende is om van te leven:

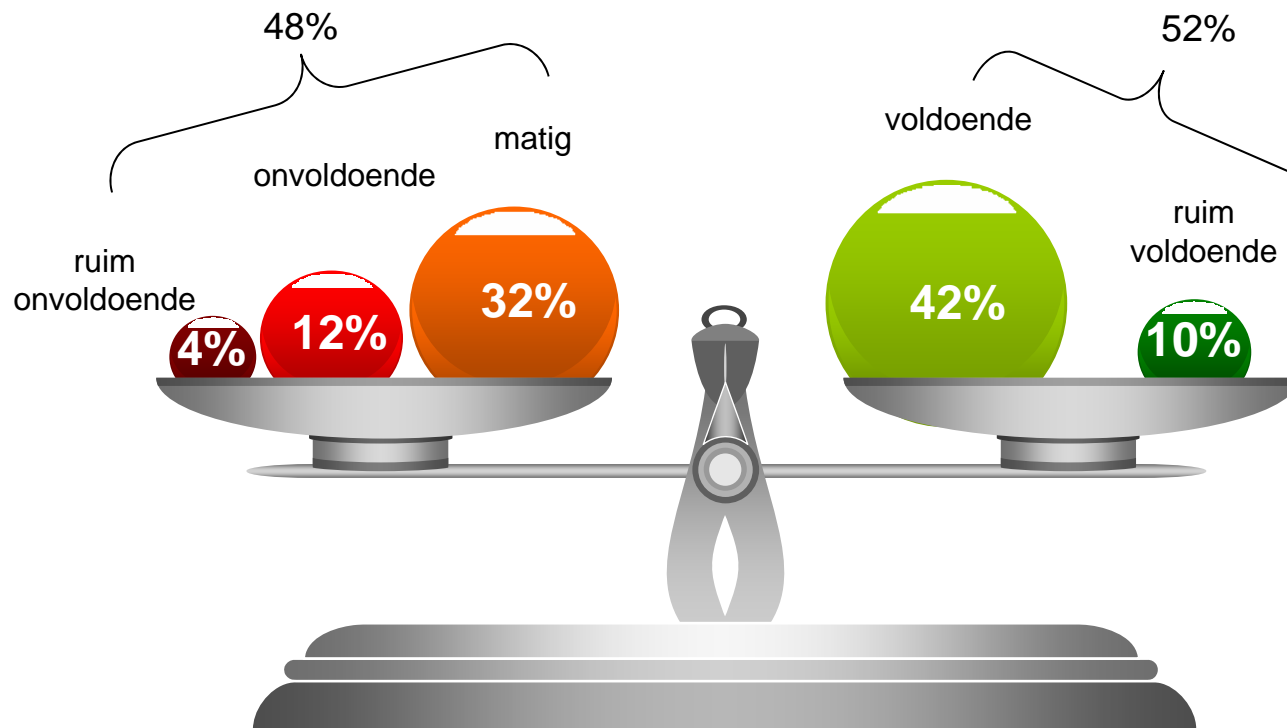

Kennis en informatievoorziening

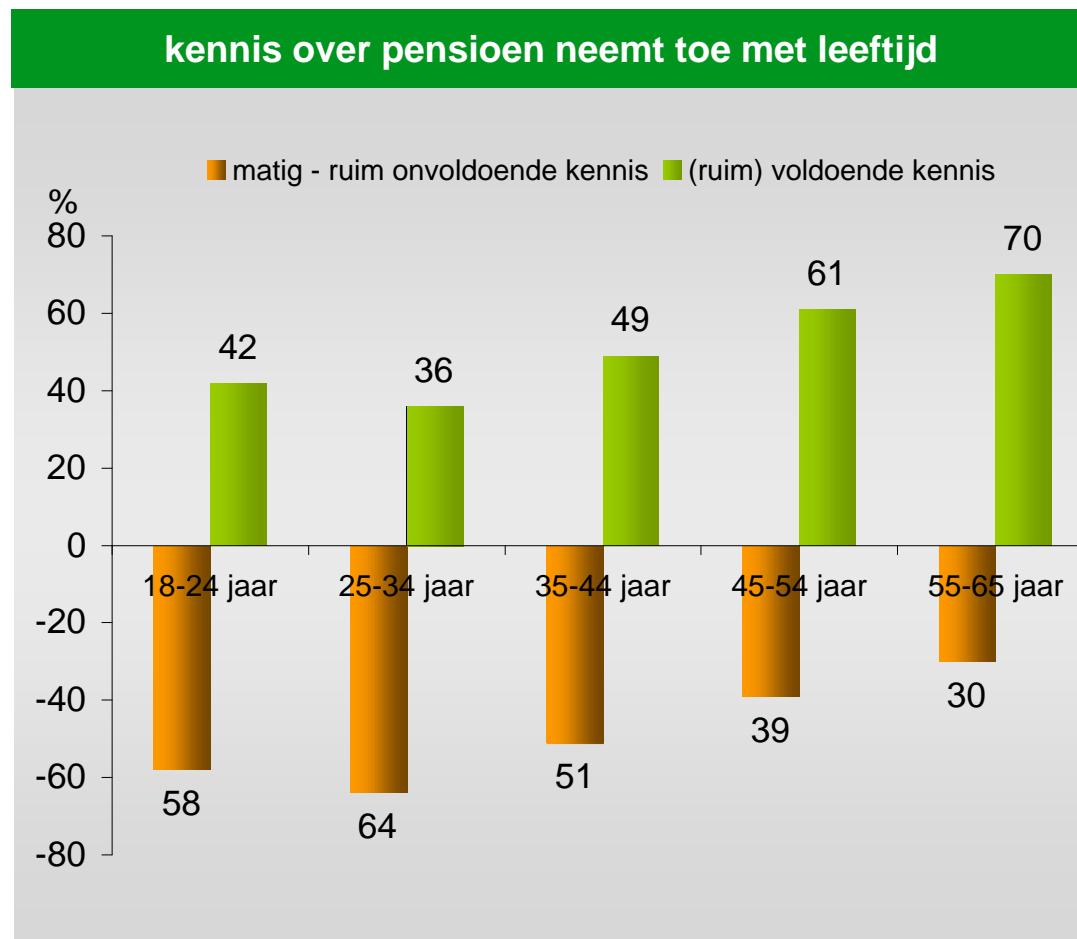
De groep met voldoende kennis is ongeveer net zo groot als de groep met onvoldoende kennis

Heeft u voldoende kennis over het pensioen dat u via uw werkgever opbouwt?
(selectie: iedereen die pensioen opbouwt via een werkgever, n=612)

Vanaf 25 jaar geldt; hoe ouder men wordt, des te groter de pensioen kennis

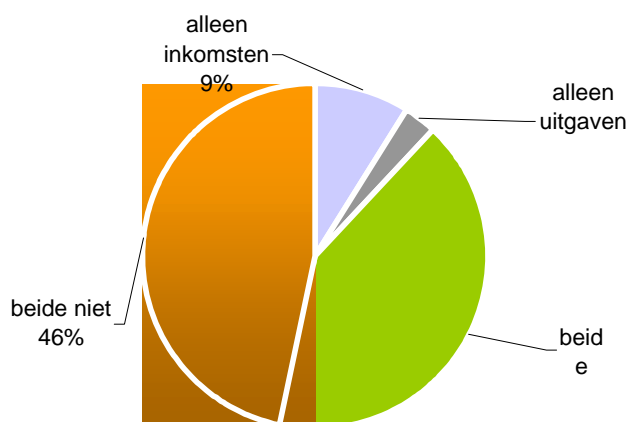
(selectie: iedereen die pensioen opbouwt via een werkgever, n=612)

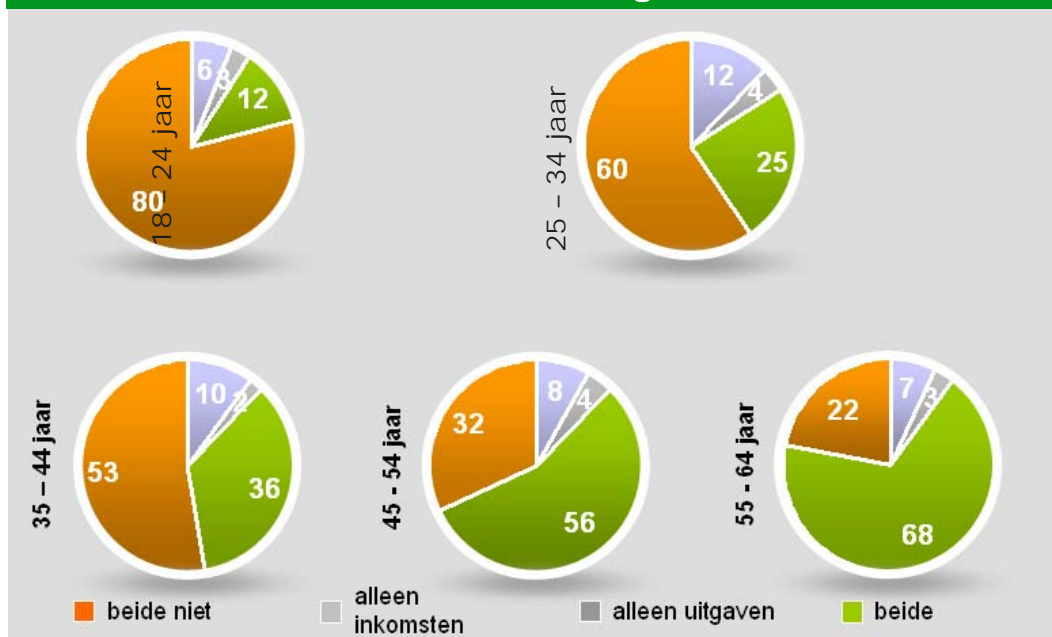
Bijna de helft van de Nederlanders heeft nog niet nagedacht over inkomsten en uitgaven na pensionering.

Heeft u weleens nagedacht over uw inkomsten en uitgaven na uw pensionering?
 (selectie: iedereen die nog niet met pensioen is, n=854)

totaal

Onder ouderen denkt een groter deel na over zowel inkomsten en uitgaven

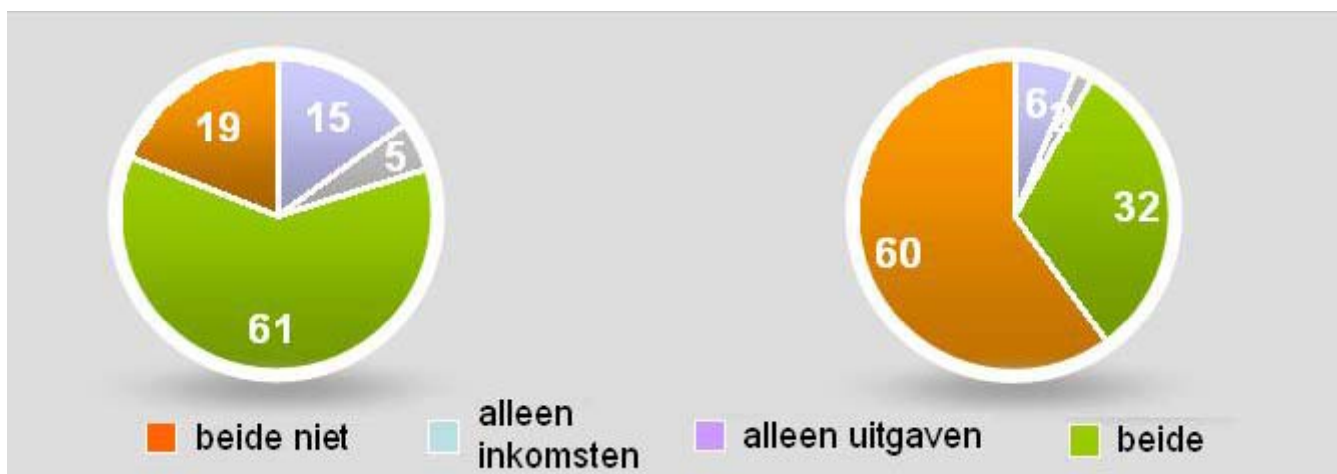

Van degenen die zich zorgen maken over het pensioen, denken meer mensen ook na over inkomsten en uitgaven na pensionering.

*Heeft u weleens nagedacht over uw inkomsten en uitgaven na uw pensionering?
(naar zorgen over hoogte aankomend pensioen)
(selectie: iedereen die nog niet met pensioen is n=854)*

(redelijk) veel zorgen over of men na pensionering voldoende inkomen heeft

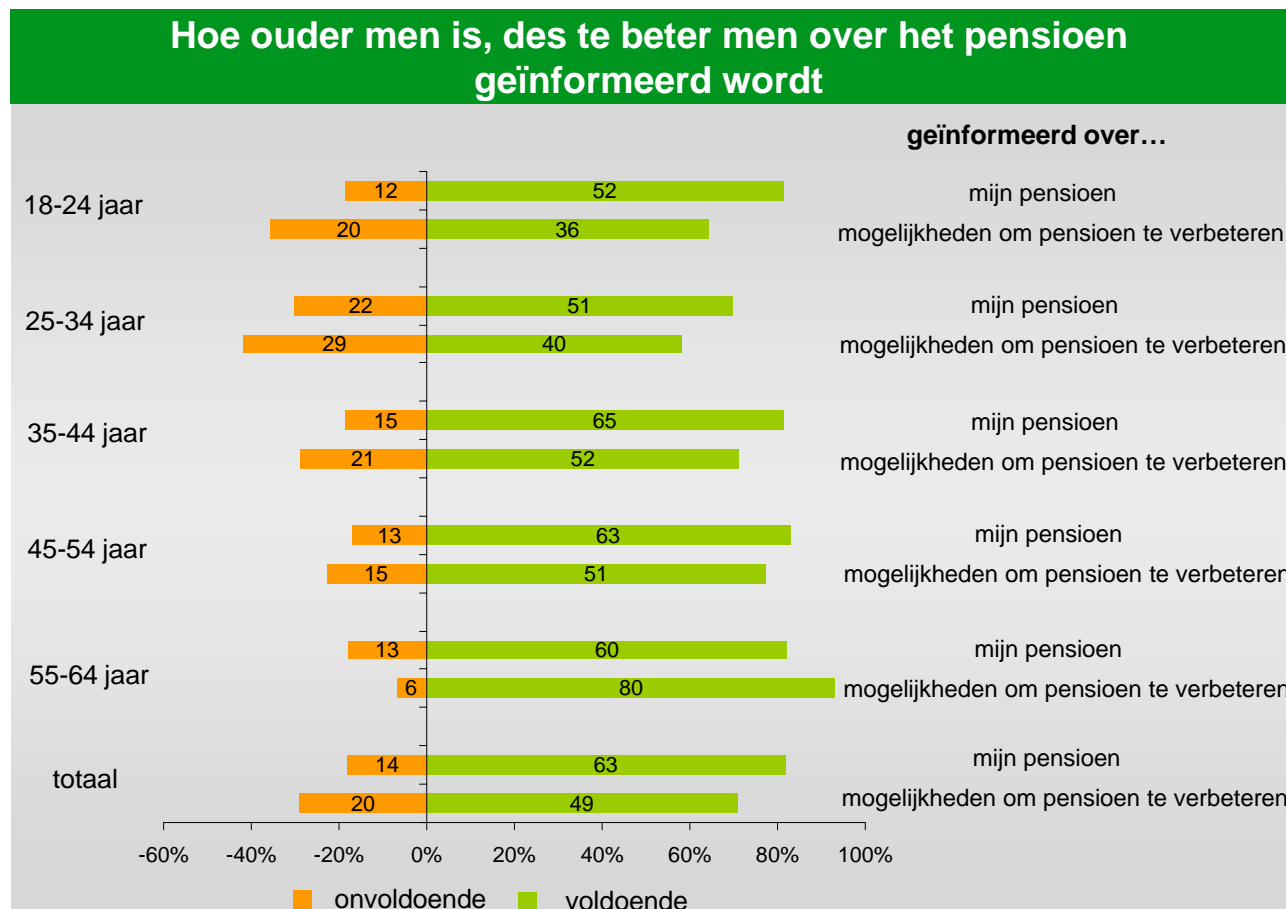
weinig zorgen over of men na pensionering voldoende inkomen heeft

Bijna twee derde vindt dat men voldoende over het pensioen is geïnformeerd

Stellingen: 'Ik word voldoende geïnformeerd over mijn pensioen', 'ik word voldoende op de hoogte gehouden van mogelijkheden om mijn pensioen te verbeteren'. Helemaal mee eens – helemaal mee oneens.

(Selectie: iedereen die pensioen opbouwt via een werkgever, n=612)

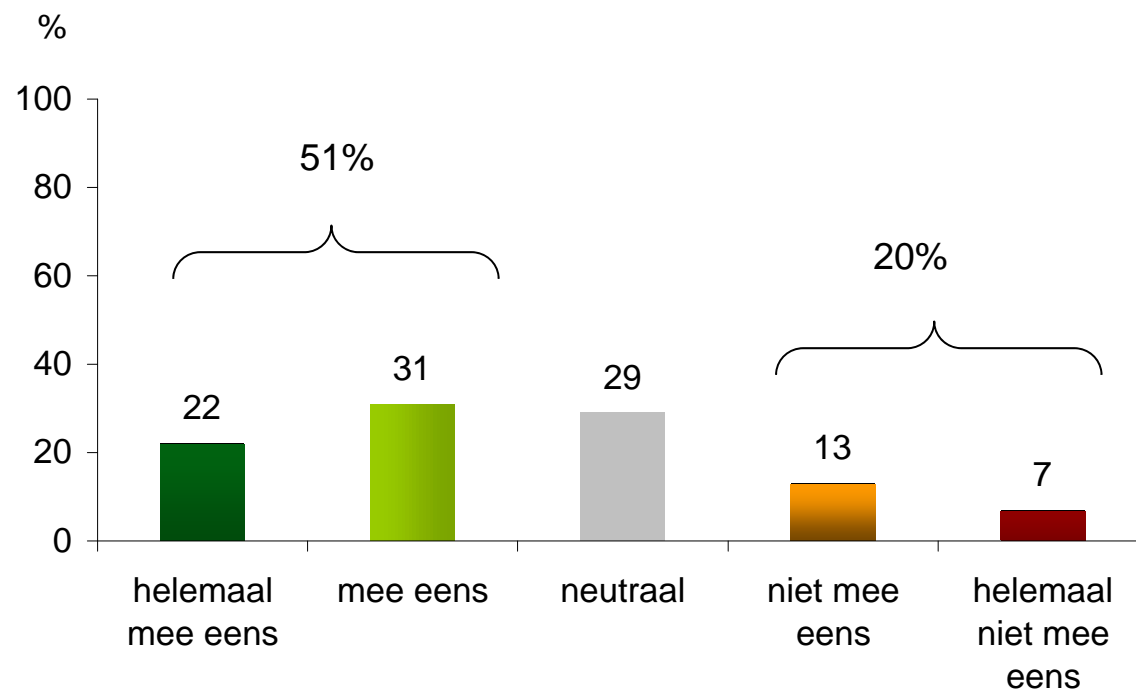
verschillen

- Van personen die zich zorgen maken over hun pensioen, vindt een grotere groep dat men onvoldoende geïnformeerd is.

Ruim de helft vindt de informatie die men ontvangt begrijpelijk

Stellingen: 'De informatie die ik ontvang is begrijpelijk'.

Selectie: iedereen die pensioen opbouwt via een werkgever, n=612

verschillen

- Hoe ouder, hoe meer mensen de pensioeninformatie begrijpelijk vinden

Het jaarlijks pensioenoverzicht wordt door een meerderheid globaal gelezen. Hoe meer zorgen men zich maakt, des te beter men het overzicht leest.

In hoeverre leest u uw jaarlijks pensioenoverzicht?

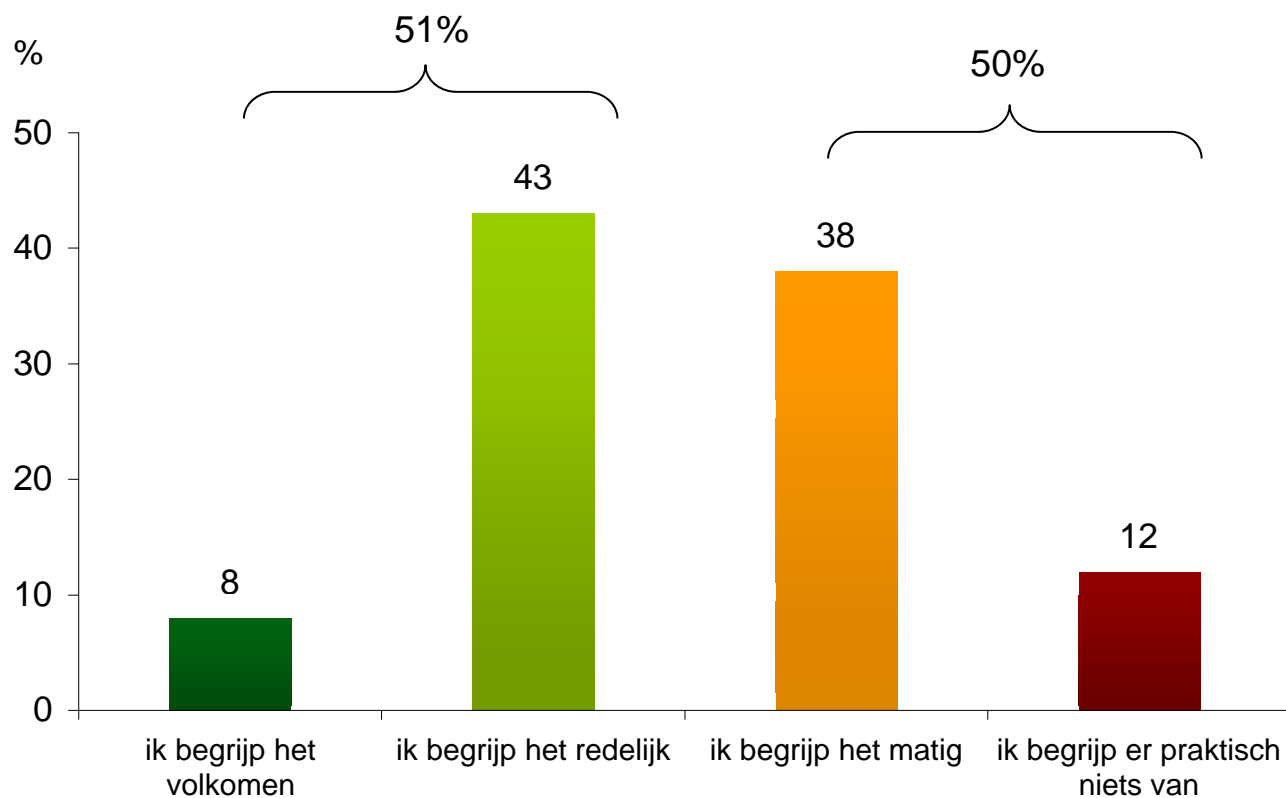
(selectie: iedereen die pensioen opbouwt via een werkgever of dit vroeger gedaan heeft n=745)

	veel zorgen	redelijk veel zorgen	weinig zorgen	helemaal geen zorgen	totaal
	%	%	%	%	%
Ik heb nog nooit een pensioenoverzicht ontvangen	7	3	5	10	5
Ik gooi het direct weg	-	1	1	2	1
Ik kijk er <i>niet</i> naar en stop het direct bij mijn administratie	14	12	14	19	14
Ik kijk er <i>globaal</i> naar en stop het daarna bij mijn administratie	41*	53	61*	58	57
Ik kijk er <i>bewust</i> naar en vraag me af of ik met dit bedrag straks voldoende inkomen heb	39*	32*	19*	12*	23

* verschilt significant van de totaalgroep

De helft van degenen die het pensioenoverzicht gelezen hebben, begrijpt de inhoud ervan matig tot niet

*In hoeverre begrijpt u de inhoud van het jaarlijks pensioenoverzicht?
(selectie: iedereen die het overzicht ontvangt en niet meteen weggooit, n=700)*

Binnen de groep die zich zorgen maakt zien we meer mensen die het pensioenoverzicht begrijpen, dan binnen de groep die zich geen zorgen maakt

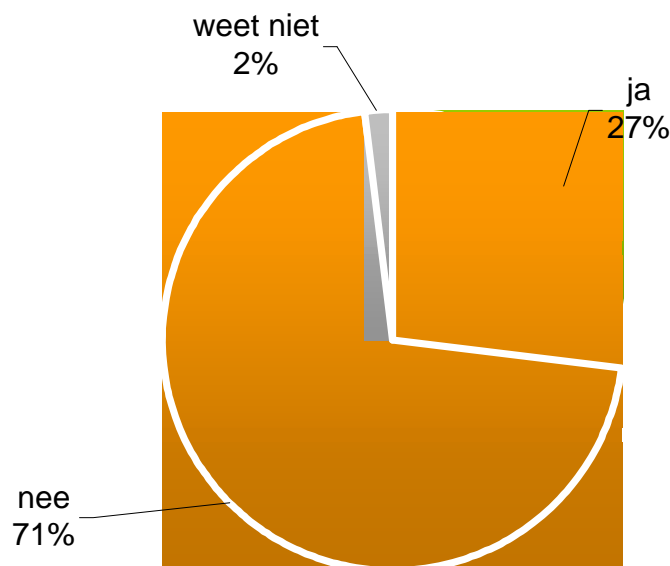
*In hoeverre begrijpt u de inhoud van het jaarlijks pensioenoverzicht?
(selectie: iedereen die het overzicht ontvangt en niet meteen weggooit, en waarvan het netto huishoudinkomen bekend is, n=579)*

	veel zorgen	redelijk veel zorgen	weinig zorgen	helemaal geen zorgen
	%	%	%	%
Ik begrijp er praktisch niets van	23	13	8	18
Ik begrijp het matig	43	47	36	27
Ik begrijp het redelijk goed	27	36	50	38
Ik begrijp het volkomen	8	5	6	18

- Degenen die zich zorgen maken, hebben een lager huishoudinkomen

Meer dan een kwart van de Nederlanders heeft de persoonlijke pensioensituatie bekeken op www.mijnpensioenoverzicht.nl

- In januari 2011 is de site www.mijnpensioenoverzicht.nl gelanceerd. Op deze site kunnen Nederlanders, door in te loggen met hun DigiD, details van hun pensioenopbouw bekijken.
- Sinds de lancering heeft ruime een kwart van de Nederlanders de site geraadpleegd.

verschillen

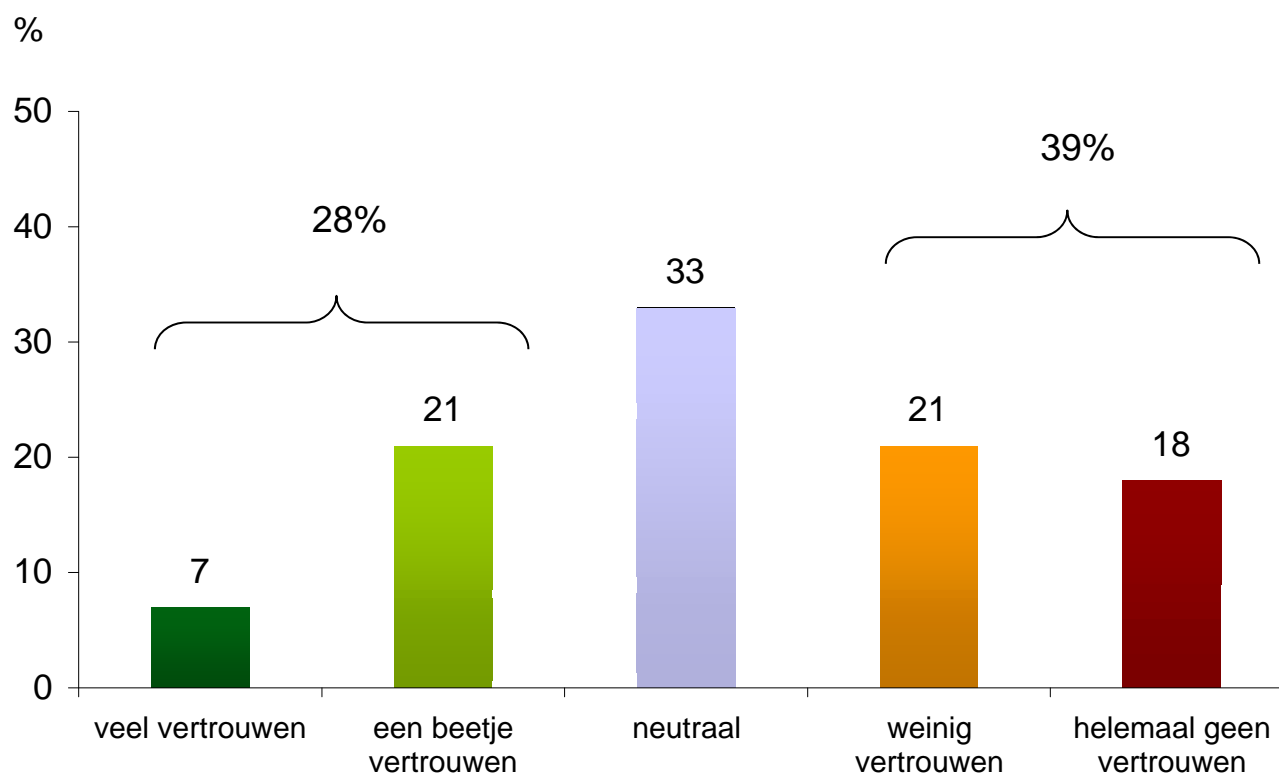
- Mannen (32%) hebben de site vaker bezocht dan vrouwen (22%)
- Van personen tussen 55 en 64 jaar heeft 48% de site bezocht. Binnen de andere leeftijdsgroepen ligt dit aandeel een stuk lager
- De hoofdkostwinner van het gezin heeft de site vaker bezocht (31%) dan overige gezinsleden (22%)

**Kennis van het
pensioenakkoord**

Degenen die via de werkgever pensioen opbouwen zijn verdeeld over het huidige pensioenstelsel, 39% heeft weinig vertrouwen.

'ik heb vertrouwen in het huidige pensioenstelsel'
(selectie: iedereen die via de werkgever pensioen opbouwt, n=612)

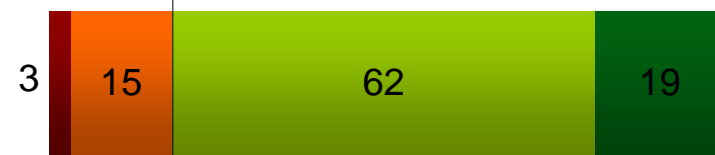
Hoe lager het vertrouwen in het stelsel, des te groter de groep die zich zorgen maakt over het eigen pensioen

In hoeverre maakt u zich zorgen of u na uw pensionering voldoende geld heeft om normaal van te leven?

(redelijk) weinig vertrouwen in het huidige pensioenstelsel (n=171)

(redelijk) veel vertrouwen in het huidige pensioenstelsel (n=241)

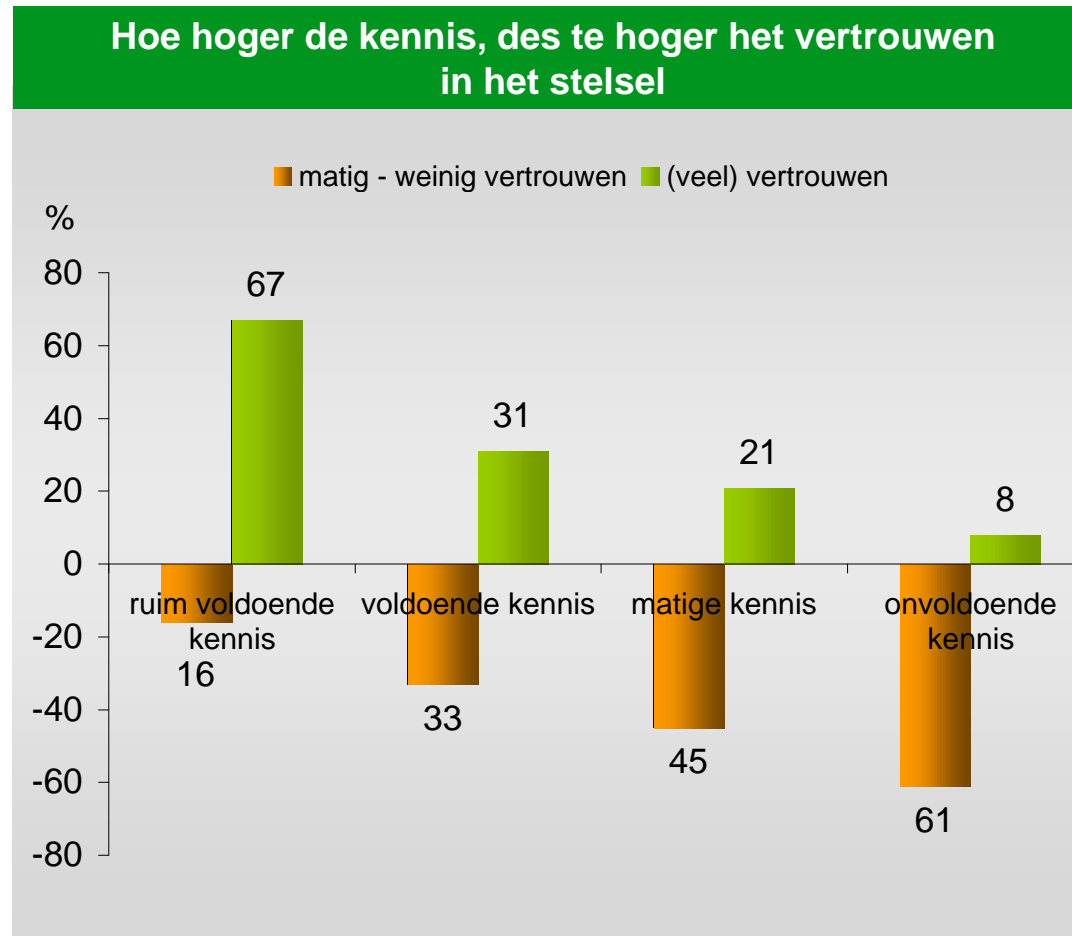

%

redelijk veel zorgen veel zorgen weinig zorgen helemaal geen zorgen

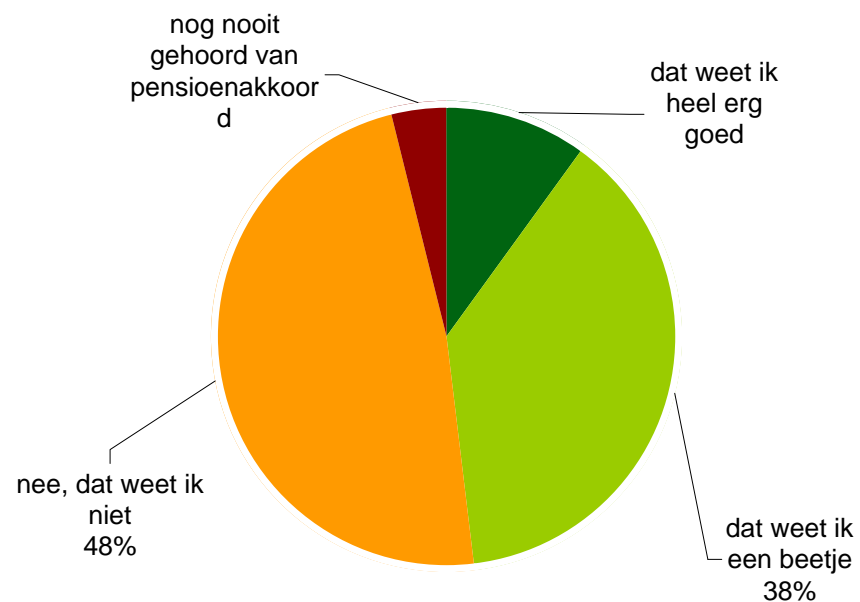
Onder degenen met veel pensioenkennis is het vertrouwen in het stelsel hoger

(selectie: iedereen die via de werkgever pensioen opbouwt, n=612)

Meer dan de helft weet niet wat het nieuwe pensioenakkoord betekent voor de eigen situatie, of heeft er nog nooit van gehoord

In juni van dit jaar kwamen werkgevers, werknemers en het kabinet tot een pensioenakkoord. Weet u wat de consequenties van het pensioenakkoord voor uw pensioen zijn? (n=1.052)

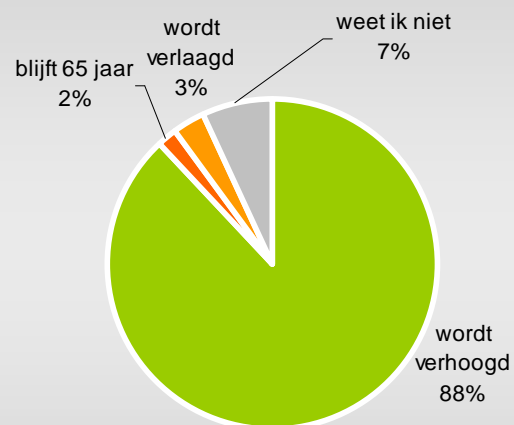
verschillen

- Meer mannen weten wat het pensioenakkoord inhoudt (54% goed of een beetje) dan vrouwen (42%)
- Hoe ouder, hoe beter men dit weet

Merendeel weet dat de pensioenleeftijd wordt verhoogd. Weinigen weten dat de spaarloonregeling wordt vervangen

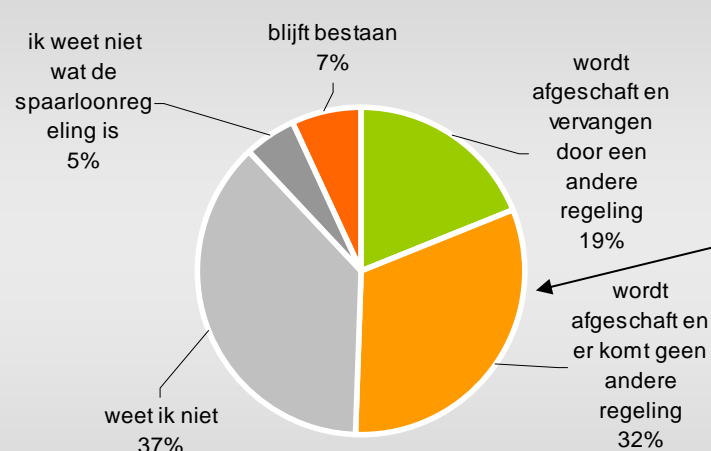
Als we kijken naar het pensioenakkoord, wat gebeurt er volgens u met de AOW-leeftijd van 65 jaar? (n=1.052)

Goede antwoord: deze wordt verhoogd

Wat gebeurt er volgens u met de spaarloonregeling (blijft bestaan, afgeschaft, of vervangen)? (n=1.052)

Goede antwoord: deze wordt vervangen

32% weet dat de spaarloonregeling wordt afgeschaft, maar weet niet dat deze wordt vervangen door de vitaliteitsregeling

Bij de vraag over de spaarloonregeling moeten we een kanttekening plaatsen. De verwarring onder Nederlanders is begrijpelijk. Er is namelijk een akkoord waarin staat dat de regeling vervangen wordt, maar de verschillende vakbonden zijn het hier nog niet over eens.

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

Elementen	Uitleg
Onderzoek	Nederlanders en pensioenvoorziening. Eenmalige module als onderdeel van de publieksmonitor.
Onderzoekperiode	1 tot en met 7 september 2011
Methode	Online afname (CASI), bron: TNS NIPObase
Steekproef	Bruto steekproef n=1.430. Representatief naar geslacht, leeftijd, opleiding, grootte huishouden, regio en etniciteit. Uitsluiting van deelnemers van eerdere WIG-onderzoeken.
Respons	74%; n=1.052 deelnemers
Weging	Herweging op dezelfde kenmerken als waarop de steekproef is getrokken. Laagste weefactor: .33. Hoogste weefactor: 1,88. Netto steekproef zelfde samenstelling als bij vorige publieksmonitor. Vergelijkingen in tijd mogelijk.